

פניני הפרשה

• יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים •

© נייד: 052-7654216 כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. © דוא"ל: 7654216@gmail.com

"מה עם העולם הזה?!"

וַיִּצְוֵנוּ ה' לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לִּירְאָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחַיֵּינוּ כְּהִיּוֹם הַזֶּה" (דברים ו, כד) - צריך להבין מה באה להשמיענו התוספת "לחיותנו כהיום הזה?"

מבאר המגיד מדובנא ע"פ משל למלך שציוה לעבדו לבנות לו ארמון חדש ומפואר. העבד טרח הרבה לבנותו בפאר והדר לכבוד המלך, ובסיום מלאכתו הפתיעו המלך ואמר לו: אני מעניק לך את הארמון החדש על כל תכולתו, **וכל מה שעשית וטרחת - לא עשית אלא בשבילך.**

כן הדבר בקיום המצוות: בעולם הזה נראה הדבר כאילו טורחים אנו, אבל לעתיד לבוא ניווכח לראות כמה הרווחנו **ועשינו לעצמנו** בכל מצוה ומצוה. אבל מלבד זה בקיום המצוות יש גם "לחיותנו כהיום הזה" - חיים טובים גם בעולם הזה.

*

מעשה היה בגאון **רבי אהרן קוטלר זצ"ל**, שהחליט לפנות לאחד העשירים בכדי להתרימו לשיבתו ליקווד בארצות הברית, שהיתה שרויה באותה עת במצב קשה. הגיע רבי אהרן לביתו של העשיר אשר קיבלו בסבר פנים יפות והתעניין לכמה כסף הוא זקוק.

משהשיב רבי אהרן כי הישיבה זקוקה לחמשת אלפים דולר, הוציא הגביר מיד את פנקס הצ'קים ורשם בנדיבות את מלוא הסכום. הודה לו רבי אהרן מקרב לבו על עזרתו הגדולה לישיבה בשעת דוחקה, ופנה לצאת. לפני שיצא את ביתו, נאנח הרב מעומק לבו. מיד ניגש אליו בעל הבית ושאל בדאגה: "רבי, מפני מה נאנח מר?". "אני נאנח עליך", השיב רבי אהרן לגביר המופתע, ומיד המשיך: "מילא עולם הבא אני רואה שיהיה לך, שכן בעל צדקה גדול אתה, **אבל היכן העולם הזה שלך?!"**

עמד הגביר נדהם ואמר לראש הישיבה "רבי, עולם הזה?! זה הדבר האחרון שחסר לי! ראה את הארמון שאני גר בו, השטיחים המפוארים, כלי הכסף הנפלאים ששוכנים אחר כבוד בוויטרינה, ראה את עוזריי ומשרתיי הרבים, את המכוניות המפוארות העומדות לרשותי..."

"מצטער", נאנח שוב רבי אהרן **"כל זה אינו עולם הזה! זה כלום! הכל זה כמה ניירות ופיסות בד או מתכת, אתה יודע מה זה עולם הזה? להיות שקוע בסוגיא, להתחבט באיזה ר' עקיבא איגר מוקשה, ולאחר מאמץ מוחי כביר להגיע לביאור העניין, אתה מתאר לעצמך איזה סיפוק נפשי עצום מרגישים בזה? - זה עולם הזה! זה אושר אמיתי!..."**

מיעוט שחוק

פעם השתתף מרן רה"י רבנו מאיר מאזוז זצ"ל בשבע ברכות לבן של אחד האדמו"רים. כל הדרשנים דיברו בשבח החתן כשהם מכנים אותו כל הזמן בהגייה חסידית: "חוסן" (חתן). כשהגיע תורו של מרן לדבר, אמר: "הערב יישבתם לי גמרא בשבת (ל"א ע"א) "חוסן זה סדר נשים". אף פעם לא הבנתי מה הקשר? כעת הקשר ברור..."

עצה טובה

מי שצריך לקיים מצות מעקה ואינו יודע לבנות מעקה לבדו, העצה היא שיזמין פועל יהודי, בעל הבית יברך והפועל יקשיב לברכתו ויתכוון לצאת ידי חובה ויענה אמן, ואז יתחיל בעל הבית בבניית המעקה אפילו כל שהוא והפועל ימשיך ויגמור. ("בית ברוך" ח"ב קונטרס המזוזה).

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"האשה היא נמשלת לאוצר ששומר בו אדם את ממונו, כן היא שומרת על ממונו הרוחני, בין על גידול הבנים לתורה ולמצוות, שהאב רוב זמנו אינו בבית ועוסק בצרכי מזונותיו, בין ע"י שמירתה על צדקותיה ונאמנותה". ("מגיד חדשות" ח"י עמ' תט"ו).

ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו' (י"ב) - איתא במנחות (דף מ"ג ע"ב): תניא היה ר"מ אומר, חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנא' "ועתה ישראל מה ה'" וגו', ופירש"י: מה וכו' קרי ביה מאה. ע"כ. וכתב מהרש"א שם דמאה ברכות ששואל ממך הקב"ה אין כוונתו כי אם ליראה. ע"ש. וכ"כ בס' בן יהוידע. והנה בדעת זקנים כאן ובספר כד הקמח לרבינו בחיי (מערכת ברכה) הביאו שיש רמז למאה ברכות גם מן הנביאים שכתוב "נאום הגבר הוקם על" - "על" בגימטריא 100. וכן מן הכתובים שכתוב "הנה כי כן יברך גבר" - "כי כן" גימטריא 100, "יברך גבר" יברך חסר ו' כתיב. ע"כ. ונראה שגם בפסוקים אלו רמז שמהא ברכות מביאות לידי יראה, שבפסוק "נאום הגבר הקם על" כתוב בהמשך "לי דבר צור ישראל וגו' צדיק מושל יראת אלקים", ופירש"י: לי דבר צור ישראל שאהיה צדיק ומושל "וירא אלקים". ע"ש. והיינו ע"י מאה ברכות. וכן בפס' בתהלים "הנה כי כן יברך גבר ירא ה'", היינו שע"י מאה ברכות יבוא ליראת ה'. וגם רמז בתיבות "נאום הגבר" שבנביאים וב"יברך גבר" שבתהלים [ששניהם נאמרו בדוד], שדוד תיקנם בשביל להגן ולהציל מאה "גברים" שהיו מתים בכל יום מעם ישראל, וכמ"ש בבמדבר רבה פ"ח פ"ס' כ"א ע"ש. [ודרך אגב אמר לי גיסי הרב אלעד עידאן שליט"א שמהפסוק בתהלים "הנה כי כן יברך גבר" יש רמז שחייב מאה ברכות הוא רק לגברים ולא לנשים, וכמ"ש בשו"ת שבט הלוי ח"ה סי' כ"ג ובתשובות והנהגות ח"ב סי' קכ"ט (ועי' בהליכות עולם ח"א פרשת וישב). ויש להוסיף עוד, שגם בפס' שבנביאים רמז כן, שכתוב "נאום הגבר הקם על", משמע דדוקא גברים חייבים במאה ברכות ולא נשים]. (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

נקודת חן • עובדיה חן

שמירה משבירת שגרה

לירידה רוחנית ויתפּתה לעצתם, לכן הזקק לברכו ולעזרו על זה.

בהקשר זה, ספר תלמידו של בעל ה"קצות החשן":
בטרם נסעתי לביתי בסוף ה"זמן", נגשתי להפּרד ממורי ורבי ולטל מפיו ברכת פּרדה. כשאמרתי לו את מטרת בואי אליו, אחז את ידי בידו הקדושה, והחל לצטט במתיקות את הפסוק בקהלת (יא, ט): "שִׁמְח בַּחֹר בְּיִלְדוּתָהּ וּבְיָמֶיהָ לִבָּהּ בְּיָמֶיהָ בַּחֲוִירוֹתֶיהָ וְהִלָּךְ בְּדַרְכֶיהָ לִבָּהּ וּבְמִרְאֵי עֵינֶיהָ". וכאן הפסיק לרגע קט, ומיד החל לזעק מקירות לבו כשהוא מנענע בחזקה את ידי, ומושך ומטעים את המלה: "וְיָד-עו!", וכשפניו הטהורות פּערו כלפידי אש קדש המשיך: "פי... על... כל... אלה... יביאה... האלקים... במשפט...".

"שנים רבות עברו מיום זה", סיים התלמיד את ספורו, "והפחד אצלי מלעבר חלילה אפלו על נדנוד קל של עברה, הוא נורא ואים, כשבאזני מהדהד קול הקורא של הרבי: 'וְיָד-עו... פי על כל אלה יביאה האלקים במשפט'".

בימי "בין הזמנים" חווה בן הישיבה שבירת שגרה. היציאה מההרגל היום-יומי טומנת בחבה אתגרים גשמיים ורוחניים לא פשוטים. כל משך ה"זמן" היה בן הישיבה שתול בבית ה' ספון בתבת נח, ובבין הזמנים הוא יוצא אל המבול הסוער שמחכה לו בחוץ, אל עולם זר ומנכר שלא הספין להתמודד מולו.

ועל זה הליצו את הפסוק: "לפתח - חטאת רבץ" (בראשית ד, ז): "לפתח" - ליד הפתח, כאשר אדם יוצא מפתח ביתו - שם "חטאת רבץ", היצר אורב לו. כדי להקל על ההתמודדות, יש להיות מוכנים וערוכים לכן בשמירה יתרה ובתפלה שלא נבוא לידי נסיון.

מסבה זו - מסביר הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל בפספרו "מגיד חידושים" (ח"ט דרוש מ"ג) - משה רבנו התפלל דוקא על יהושע ולא על שאר המרגלים, כיון שידע משה כי תלמידו יהושע שקוע יומם ולילה בעולמה של תורה, ואינו יודע מאומה בעניני העולם הזה, וכמו שהעידה עליו התורה "ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל" (שמות לג, יא). חשש אפוא משה שמא המעבר החד משגרת יומו התורנית, לטייל במשך ארבעים יום בארץ כנען בין האמות, יגרם לו

1. לך כנוס - ביום הראשון של החופשה כנסו את כל בני הבית לארוחה מיוחדת. אחרי שהם שבעים ומאושרים, שאלו את הילדים: מה מבחינתכם ייחשב חופש מוצלח ומהנה... הקשיבו באמת לתשובתם, רשמו את הרעיונות שלהם גם אם אינם מוצלחים, ותנו כבוד לאמירה של כל ילד. (הרב מרדכי ששון הי"ו).

2. תיאום ציפיות - הגדירו מראש את התקציב שלכם לטיולים או ליציאה לנופש וכו'. כך הילדים יהיו יותר ממוקדים, ולא ידמינו אטרקציות שאינן במסגרת התקציב המוגדר. כשאין ציפיות - גם אין אכזבות. (הרב מרדכי ששון הי"ו).

3. דרישות - הילדים צריכים לדעת מה אתם דורשים מאיתם בימי החופשה: מה השעות של השינה / לימוד / יציאות. הבהירו להם שחייבים לשמור על שגרה ומסגרת. (הרב מרדכי ששון הי"ו).

4. הבנה - עם זאת, גלו הבנה ואל תמהרו להסיק מסקנות מהתנהגותם כאילו מדובר בשיקוף של התנהגותם בזמן.

5. תפקידים - הכינו רשימה של המטלות והתפקידים בבית, ותנו לכל ילד לבחור מבין הרשימה את התפקיד המתאים לו. (הרב מרדכי ששון הי"ו).

6. גמישות - גלו גמישות ויצירתיות ופחות הקפדה וכעס. עצמו את העינים, אטמו את האוזנים, וסגרו את הפה עד חזרתם לספסל הלימודים. (הרב מרדכי ששון הי"ו).

7. קביעת עיתים - קבעו זמן לימוד יומי מחייב בשעה מוגדרת ורצוי בחברותא.

8. בין הערביים תאכלו - כדי לנצל היטב את ימי בין הזמנים ללימוד, קבע את ארוחת הצהרים לשעות אחר הצהרים המאוחרות (אגב, כך היו הרגלי האכילה בעבר). אם תאכל ארוחת צהרים מוקדם, תרגיש צורך לנוח, ואז כבר יגיע זמן תפלת מנחה וערבית, ונמצא שהיום חלף. אך אם לימוד הבוקר ימשך עד השעה ארבע למשל, ורק אז תאכל ארוחת צהריים, תרויח עוד כמה שעות לימוד שאת ערכן מי ימלל. (הגאון רבי משה לוי זצ"ל, הו"ד בספר "בתורתך").

9. סיום סיום - כדי לנצל היטב את ימי בין הזמנים ללימוד, בחר מסכת קצרה, וקבע לעצמך לערוך עליה סיום חגיגי בסיום בין הזמנים. (הגאון רבי משה לוי זצ"ל, הו"ד בספר "בתורתך").

10. צידה לדרך - בטרם תצא לדרך, הצטייד בקושיא טובה שתוכל לתפוס את מוחך בלכתך בדרך. תופתע לראות כי התשובות המוצלחות ביותר - עולות בדיוק כשאתה ממתין לאוטובוס... (עלון "דרך ה").

הוא - היה אומר + ביאור אמדות והנהגות חז"ל על ידי הכרת אישיותם ואורח חייהם

רבי חייא - אשתו ציערתו

במסכת יבמות (ס"ג סע"א) מסופר על רבי חייא שאשתו היתה מצערתו, ואף על פי כן, כאשר היה מוצא דבר טוב, היה צורר אותו בסודרו ומביא לה. אמר לו רב: והרי היא מצערת אותך, ומדוע אתה משתדל להנות אותה? השיבו: דינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא. מרן רבנו הגדול רבי מאיר מאזוז זצ"ל בספרו "ארים נסי" שם קישר יפה שעל זה כיוון רבי חייא באומרו "אין אשה אלא ליופי, אין אשה אלא לבנים" (כתובות נ"ט ע"ב).

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה

מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז זצוק"ל

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ד שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: סימניה קטנה שנדבקת לדף על ידי דבק, האם מותר בשבת להעבירה מדף לדף?
תשובה: מותר, כי בקלות ניתן להוריד ולהעביר מדף לדף והדבק חלש מאד (עיין בשו"ת יחווה דעת חלק ו' סימן כ"ד לגבי מדבקות הטיטולים).

שאלה: כאשר אני מסיים בשבת ללמוד בספר, ואני מניח במקום שהגעתי סימניה כדי להמשיך בחול, האם הדבר נחשב כמכין משבת לחול?
תשובה: אין זה מכין, רק לדעת עד איפה למדתי, שלא אחזור על זה.

שאלה: האם יש חשש מראית עין או זלזול בשבת ב"מנורות שבת" שיש עליהן כיסוי שמכסים או מגלים אותו לפי הצורך?
תשובה: מותר.

שאלה: האם יש בעיה להסתפר ולקצוץ צפורניים בלילה?
תשובה: אין בעיה, רק שעל פי הקבלה זה לא טוב. עיין בשו"ת יחווה דעת ח"ד (סי' כ') ובאור תורה ניסן התשע"א (עמוד תשנב) בשם הגר"י כדורי זצ"ל. וע"ע בחזו"ע ארבע תעניות (עמוד תיח).

שאלה: מה סדר הלימוד שממליץ מו"ר ועט"ר לתלמידיו ב"בין הזמנים"?
תשובה: אינני יודע דרגתך בלימוד ובעיון וכו', ולכן לא אוכל לענות. העיקר לשמור על הזמן, מלבד שעות המנוחה והנופש (במקומות כשרים כמובן) וללמוד בחשק ובהתמדה. לראות ספר "זכרון הדסה" להגר"צ אבא שאול ז"ל מה שכתב בזה, ודפח"ח.

שאלה: בחורי ישיבה המגיעים לבית הוריהם אחת לכמה שבועות לשבת חופשה, האם חל עליהם דין אורח, לענין ברכות שדעתם על מה שיביא בעל הבית, וכן לענין ברכת האורח בברכת המזון?
תשובה: לא נהגו מעולם אצל הספרדים לברך את ההורים בברכת האורח, שלא נמצא אצלנו בנוסח בהמ"ז הרחמן הוא יברך את אבי מורי וכו' כמנהג האשכנזים. ודלא כהכה"ח סי' ר"א אות י"ג (ומש"ש בשם הרב בית מנוחה לומר הרחמן יברך את אבי מורי וכו', לפנינו בבית מנוחה ליתא). וגם בן נשוי לא נהגנו לברך. ובזה ניחא בפשיטות קושית המג"א שם (סק"ב). ע"ש שתירוצו דחוק מאד. אבל לענין "אתכא דבעל הבית סמכין", אין הכי נמי.

שאלה: באיזה אופן מותר לישון יחידי בחדר בלילה?
תשובה: אם האור דולק, או נכנס אור מבחוץ, או יש אנשים בבית - מותר. ועיין בכף החיים יו"ד (סימן קט"ז אות מ"ט).

נר ה' נשמת אדם

לע"נ לאה בת שרה ע"ה
 לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל
 לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
 לע"נ רחל בת מו"ל ע"ה
 לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com